

6.1.3 ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซัก หรือผึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อ โรค

6.1.4 ตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับ นอน

6.2 บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ทุกห้องต้องไม่ลื่นและไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่ เสมอจัดวางสิ่งของเครื่องใช้ เช่น ตุ๊กตา โต๊ะ เป็นระเบียบและมีการยึดติดกับผนังหรือพื้นอย่างมั่นคง ในกรณีนี้

6.3 บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้ สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณ ห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มี วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง และใช้งานได้ดี

6.4 บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้น เรื่องความปลอดภัยและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

6.4.1 สถานที่เตรียมปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อม บริโภค ต้องมีการปกปิด

6.4.2 มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นคาวรบกวน

6.4.3 มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่เกิดกับเด็กได้ จากมีด ของมีคม ถังแก๊ส เป็นต้น

6.4.4 โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

6.4.5 ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่าย หรือมีความคม

6.4.6 ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือ ท่อระบายน้ำ ถ้าใช้กะละมังต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการระบายน้ำได้ดี ไม่เออะแอะ

6.4.7 ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาล้างภาชนะและน้ำสะอาดอีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

6.4.8 ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง ห้ามเช็ด วางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

6.4.9 เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภทของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหาร อย่างน้อย 3 อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

6.5 ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา เครื่องกักตุนที่จำเป็น และขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาลเด็กต้องอยู่ในสายตาของครูผู้ดูแลเด็ก หรือผู้ช่วยผู้ดูแลเด็ก ตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่ปฐมพยาบาลแยกเป็น สัดส่วนตามความเหมาะสม

6.6 บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่ใช้สำหรับทำความสะอาด สะอาดเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือและแปรงฟันในขนาดระดับความสูง

6.7 ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กโดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 12 คน โถ ส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก มีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถเห็น เด็กได้จากภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคาร จะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้อง ส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้ว ให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

6.8 ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้กิจกรรมพัฒนาเด็ก การรับประทานอาหาร หรือการ นอน คำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้น เดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุดมีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูง จากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

6.9 การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้ง ภายนอกอาคารทุกวัน

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ภายในอาคาร

1.1. แสงสว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่่าเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อ พัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสง สว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

1.2 เสียงเสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไปอาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

1.3 การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรือ

อยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขตห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

2. ภายนอกอาคาร

2.1 รั้ว

ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทางกรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2.2 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ผุ่นละออง หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะ หรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

2.3 พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตาราง ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนดหรือ อาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัดหรือในสวนสาธารณะในกรณีที่นำเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัยและการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

2.4 ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียง ต้องกว้าง ไม่น้อยกว่า 1.75 เมตรขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 2 ชั้นขึ้นไปควรมีลูกกรงกั้นเพื่อความปลอดภัยของเด็กนอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทนแข็งแรงและสภาพการใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็กอยู่เสมอ

ด้านความปลอดภัย

1. มาตรการป้องกันความปลอดภัย

1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟ ภายในบริเวณ อาคาร

1.2 ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่องต่อพื้นที่ 150 ตารางเมตร และยังคงดับเพลิง ติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถัง ไม่เกิน 1.50 เซนติเมตร

1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตรถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมี ฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้สายไฟต่อพ่วง

1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุแตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้ หรือเหลี่ยมคม

1.5 จัดให้มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พื้นมือเด็ก

1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วมที่มีลักษณะลื่น และเก็บสารจำพวก เคมีหรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พื้นมือเด็กวัสดุกันลื่นที่ใช้ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำ ความสะอาดสม่ำเสมอ

1.7 ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่ เปิด-ปิด ได้ ควรมีการสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัวและที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้

1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุงลวด ฯลฯ และมีมาตรการป้องกันด้าน สุขอนามัย

1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูง ขนาดที่ เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้น ควรจัดแยกให้พื้น มือเด็ก

2. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

2.2 บุคลากรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความ เจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

2.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาลไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันที่ กรณีเกิดเหตุการณ์คับขันหรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับการปฐมพยาบาลประจำ ไว้

2.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

2.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก อย่างเป็นระบบ

2.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีเด็กมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

สรุปได้ว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ต้องกำหนดมาตรการเพื่อดูแลรักษา ความสะอาดและความปลอดภัย การกำหนดกฎเกณฑ์การใช้อาคารสถานที่ การจัดและปรับปรุงภูมิทัศน์ การบำรุงรักษาอาคารสถานที่ ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารจัดทำแผนพัฒนาสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดภูมิทัศน์และสภาพแวดล้อม การวางมาตรการรักษาความปลอดภัย อาคารสถานที่ จัดทำแผนส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย กำหนดมาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

3. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร

ทวน พิณรุฬห์ (2548 :7) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่าเป็นการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยตรง ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการนำหลักสูตรไปใช้การทำแผนการสอน การปรับปรุงการเรียนการสอนการใช้สื่อการสอนการประเมินผล การวัดผลและการนิเทศการสอน

พนมไพร คำขจร (2551 : 41) ได้กล่าวถึงงานวิชาการว่าเป็นงานหลัก เป็นหัวใจของการทำงานในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผลผลิต คือนักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรซึ่งขอบข่ายของงานวิชาการประกอบด้วย 1) งานธุรการวิชาการ 2) งานจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 27) ได้กล่าวถึงงานวิชาการไว้ว่าการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับ การอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตาม วัย และความสามารถของเด็ก โดยมีวัตถุประสงค์หลักดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา)
2. เพื่อพัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีคุณลักษณะและสมรรถนะตามวัย โดยองค์ รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมตามวัย
3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กเล็กสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุขและมีคุณภาพ
4. เพื่อแบ่งเบาภาระผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของเด็กเล็กตามบริบท และวัฒนธรรมของชุมชน สังคม ในท้องถิ่น
5. เพื่อส่งเสริมความรัก เอื้ออาทรของสถาบันครอบครัว ชุมชนและสังคมท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยต้องใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 มาเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและเป็นมาตรฐาน เดียวกัน ดังต่อไปนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี (5 ปี หมายถึง อายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน) บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการ ของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

2. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างสมดุลและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการดังนี้

2.1 ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท

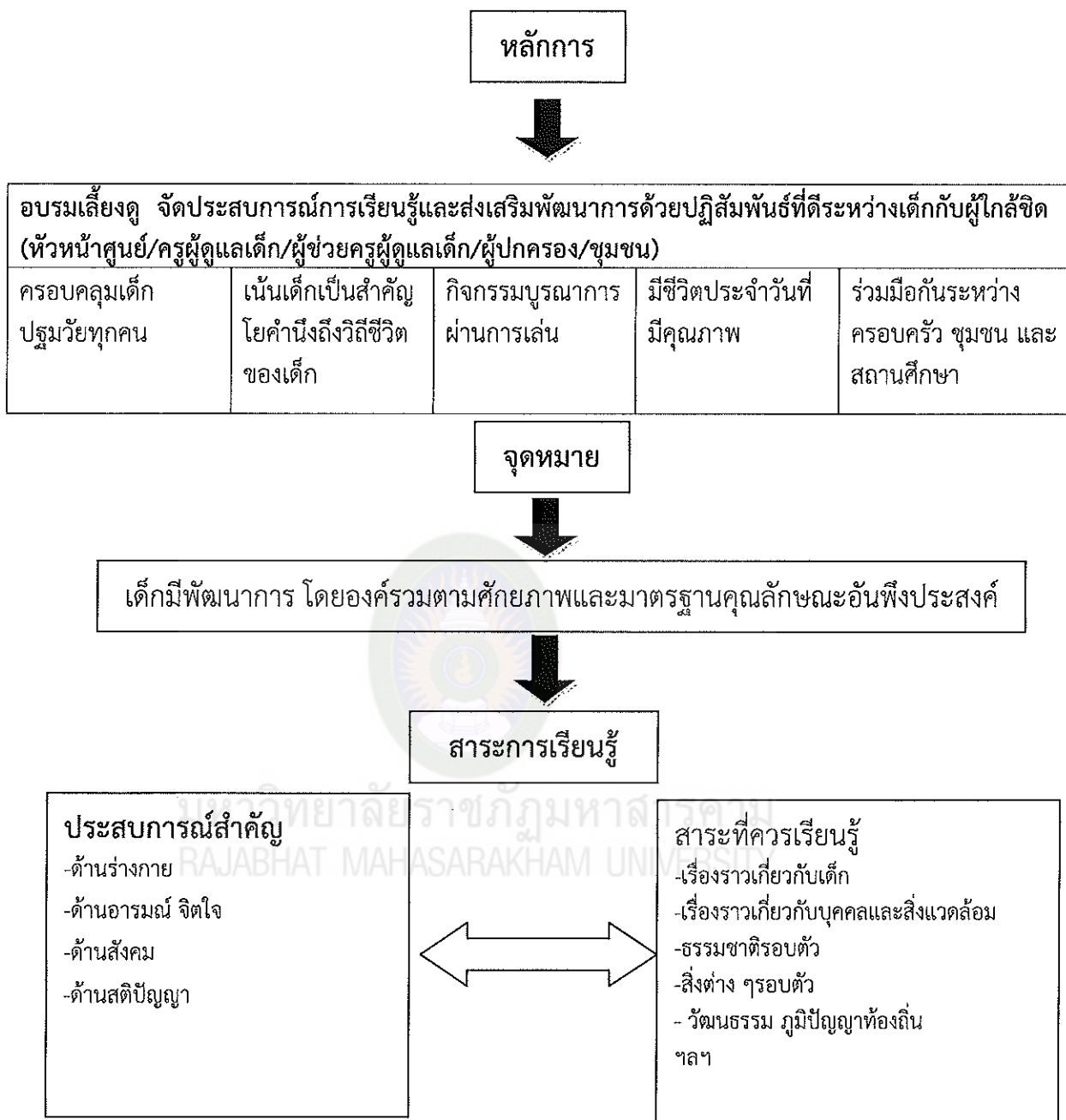
2.2 ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรม ไทย

2.3 พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย

2.4 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมี ความสุข

2.5 ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัวชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

แผนภาพที่ 1 การจัดการศึกษาปฐมวัย

3. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กปฐมวัย
 - คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2 ปี
 - 3.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
 - 3.2 ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

- 3.3 มีจิตใจร่าเริงเบิกบาน แสดงออกทางอารมณ์
- 3.4 รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
- 3.5 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 3.6 ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
- 3.7 สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว
4. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 3-5 ปี
- 4.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
- 4.2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง ใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและ
- 4.3 มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข
- 4.4 มีคุณธรรม จริยธรรม
- 4.5 ชื่นชมและกล้าแสดงออกทางศิลปะดนตรีการเคลื่อนไหว
- 4.6 ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
- 4.7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและความเป็น
- 4.8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม
- 4.9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- 4.10 มีความสามารถในการคิด และการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
- 4.11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
- 4.12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้
5. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 2 ปี
- 5.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
- 5.1.1 วิ่งคล่องขึ้นแต่ไม่สามารถหยุดได้ทันที
- 5.1.2 เดินถอยหลังได้
- 5.1.3 เดินขึ้นลงบันไดได้เองโดยวางเท้าทั้ง 2 ข้างบนบันไดขั้นเดียว
- 5.1.4 สลับเท้าขึ้นบันไดได้เมื่ออายุย่าง 3 ปี
- 5.1.5 หยิบของชิ้นเล็ก ๆ ได้ แต่หลุดมือง่าย
- 5.1.6 จับดินสอแท่งใหญ่ ๆ ได้ด้วยนิ้วชี้และนิ้วหัวแม่มือ
- 5.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
- 5.2.1 แสดงอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ ด้วยคำพูด
- 5.2.2 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เมื่อได้รับการยอมรับหรือชมเชย
- 5.2.3 ความเป็นตัวของตัวเอง
- 5.3 พัฒนาการด้านสังคม
- 5.3.1 เล่นร่วมกับคนอื่น แต่ต่างคนต่างเล่น
- 5.3.2 เริ่มรู้จักเล่นเป็นกลุ่มกับเด็กอื่น

ประสานสัมพันธ์

ไทย

- 5.3.3 พยายามช่วยตัวเองในเรื่องการแต่งตัว
- 5.3.4 รู้จักขอและเริ่มรู้จักให้
- 5.3.5 เริ่มรู้จักรอคอย มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น
- 5.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - 5.4.1 มีช่วงความสนใจกับของบางอย่างได้นาน 3-5 นาที
 - 5.4.2 ชอบดูหนังสือภาพ
 - 5.4.3 ชอบฟังบทกลอน นิทาน คำคล้องจอง
 - 5.4.4 สนใจค้นคว้า สำรวจสิ่งต่าง ๆ
 - 5.4.5 เริ่มประโยคคำถาม อะไร
 - 5.4.6 สนใจสิ่งรอบตัว
 - 5.4.7 วางของซ้อนกันได้ 4-6 ชั้น
- 6. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 3 ปี
 - 6.1 พัฒนาการด้านร่างกาย
 - 6.1.1 กระโดดขึ้นลงอยู่กับที่ได้
 - 6.1.2 รับลูกบอลด้วยมือและลำตัว
 - 6.1.3 เดินขึ้นบันไดสลับเท้าได้
 - 6.1.4 เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้
 - 6.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ
 - 6.2.1 แสดงอารมณ์ตามความรู้สึก
 - 6.2.2 ชอบที่จะทำให้ผู้ใหญ่พอใจและได้คำชม
 - 6.2.3 กลัวการพลัดพรากจากผู้เลี้ยงดูใกล้ชิดน้อยลง
 - 6.3 พัฒนาการด้านสังคม
 - 6.3.1 รับประทานอาหารได้ด้วยตนเอง
 - 6.3.2 ชอบเล่นแบบคู่ขนาน (เล่นของเล่นชนิดเดียวกันแต่ต่างคนต่างเล่น)
 - 6.3.3 เล่นสมมติได้
 - 6.3.4 รู้จักรอคอย
 - 6.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา
 - 6.4.1 สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เหมือนกันและต่างกันได้
 - 6.4.2 บอกชื่อของตนเองได้
 - 6.4.3 ขอความช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา
 - 6.4.4 สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องด้วยประโยคสั้น ๆ ได้
 - 6.4.5 สนใจนิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
 - 6.4.6 ร้องเพลง ท่องคำกลอน คำคล้องจองและแสดงท่าทางเลียนแบบได้
 - 6.4.7 รู้จักใช้คำถาม อะไร
 - 6.4.8 สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างง่าย ๆ

6.4.9 ออยากรู้หรืออยากเห็นทุกอย่างรอบตัว

5. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 4 ปี

5.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

5.1.1 กระโดดขาเดียวอยู่กับที่ได้

5.1.2 รับลูกบอลได้ด้วยมือทั้งสอง

5.1.3 เดินขึ้น ลงบันไดสลับเท้าได้

5.1.4 เขียนรูปลี่เหลี่ยมตามแบบได้ตัดกระดาษเป็นเส้นตรงได้

5.1.5 กระฉับกระเฉงไม่ชอบอยู่เฉย

5.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

5.2.1 แสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับบางสถานการณ์

5.2.2 เริ่มรู้จักชื่นชมความสามารถ และผลงานของตนเองและผู้อื่น

5.2.3 ต้องการให้มีคนฟัง คนสนใจ

5.3 พัฒนาการด้านสังคม

5.3.1 แต่งตัวได้ด้วยตนเอง ไปห้องส้วมได้เอง

5.3.2 เล่นร่วมกับคนอื่นได้

5.3.3 รอคอยตามลำดับก่อน-หลัง

5.3.4 แบ่งของให้คนอื่น

5.4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

5.4.1 จำแนกสิ่งต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้

5.4.2 บอกชื่อและนามสกุลของตนเองได้

5.4.3 พยายามแก้ปัญหาด้วยตนเองหลังจากได้รับคำชี้แนะ

5.4.4 สนทนาโต้ตอบ/เล่าเรื่องเป็นประโยคอย่างต่อเนื่อง

5.4.5 สร้างผลงานตามความคิดของตนเองอย่างสร้างสรรค์ โดยมี

รายละเอียดเพิ่มขึ้น

5.4.6 รู้จักใช้คำถาม “ทำไม”

6. คุณลักษณะตามวัยเด็กอายุ 5 ปี

6.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

6.1.1 สามารถปฏิบัติกิจกรรมทางด้านร่างกายได้อย่างคล่องแคล่วและ

มั่นคง

6.2 พัฒนาการด้านอารมณ์-จิตใจ

6.2.1 แสดงอารมณ์ได้สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม

6.2.2 ชื่นชมความสามารถและผลงานของตนเองและผู้อื่น

6.2.3 ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง

6.3 พัฒนาการด้านสังคม

6.3.1 ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ด้วยตนเอง

6.3.2 เล่นหรือทำงานโดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกับผู้อื่นได้

6.3.3 มีมารยาทในสังคมที่งดงามมีจิตอาสา

7. การจัดประสบการณ์

7.1 การจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอายุ 2 ปี เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม ได้พัฒนาตนเองทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา

7.1.1 หลักการจัดประสบการณ์ ควรคำนึงถึงสิ่งสำคัญต่อไปนี้

- 1) เลี้ยงดูเด็กให้มีสุขภาพที่ดีและปลอดภัย
- 2) มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กด้วยวาจาและท่าทีที่อบอุ่นเป็นมิตร
- 3) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับธรรมชาติ ความต้องการและพัฒนาการของเด็ก
- 4) จัดสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ตามวัยของเด็ก
- 5) ประเมินการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 6) ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

7.1.2 แนวทางการจัดประสบการณ์เด็กอายุ 2 ปี ดังนี้

- 1) ดูแลสุขภาพอนามัยและตอบสนองความต้องการพื้นฐานทางร่างกายและจิตใจของเด็ก
- 2) สร้างบรรยากาศของความรัก ความอบอุ่น ความไว้วางใจ และความมั่นคงทางอารมณ์
- 3) จัดประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้เลือก ลงมือกระทำและเรียนรู้จากประสาทสัมผัสทั้ง 5 และ การเคลื่อนไหวผ่านการเล่น
- 4) เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลที่แวดล้อมและสิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็กอย่าง หลากหลาย
- 5) จัดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องใช้และของเล่นที่สะอาด ปลอดภัยเหมาะสมกับเด็ก
- 6) ใช้การสังเกตและติดตามการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- 7) ให้ครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็ก

8. หลักการจัดประสบการณ์

8.1 จัดประสบการณ์ผ่านการเล่นและทำกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาเด็ก โดยองค์รวมและอย่าง ต่อเนื่อง

8.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจความแตกต่าง ระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่

8.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและ ผลผลิต

8.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็น ส่วนหนึ่งของการจัด ประสบการณ์

8.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก
แนวทางการจัดประสบการณ์ ดังนี้

8.5.1 จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้ เหมาะสมกับวุฒิภาวะ และ ระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

8.5.2 จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5

8.5.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ

8.5.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง

8.5.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในบรรยากาศที่ อบอุ่นมีความสุข เอื้อต่อ การเรียนรู้

8.5.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลายและอยู่ใน บริบทของชุมชนนั้น ๆ

8.5.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดี และทักษะการใช้ ชีวิตประจำวัน ตลอดจน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง

8.5.8 จัดประสบการณ์ให้เด็กที่มีการวางแผนล่วงหน้า และแผนที่เกิด จากสภาพจริง

8.5.9 นำชุมชนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์

8.5.10 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาเด็กและการ วิจัยในชั้นเรียน

9. การบริหารงานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แบ่งออกเป็น 10 ด้าน ดังนี้

9.1 ด้านหลักสูตร

9.2 ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน

9.3 ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

9.4 ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

9.5 ด้านการวัดผลและประเมินผล

9.6 ด้านการนิเทศการศึกษา

9.7 ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

9.8 ด้านโภชนาการ

9.9 ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง/โครงการที่ส่งเสริมผู้เรียน)

9.10 ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

10. ด้านหลักสูตร

หลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 2

ระดับ

10.1 ระดับอายุ 2 ปี

10.2 ระดับอายุ 3-5 ปี

โดยหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และ ปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับธรรมชาติและ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ของเด็กเล็ก ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการจัดทำหลักสูตร ดังนี้

10.2.1 ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและ ท้องถิ่น

10.2.2 จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ สาระการเรียนรู้รายปี การจัดประสบการณ์ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินพัฒนาการ สื่อและแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ทั้งนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอาจกำหนดหัวข้ออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของสถานศึกษาแต่ละแห่ง

10.2.3 การประเมิน เป็นขั้นตอนของการตรวจสอบหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แบ่งออกเป็น การประเมินก่อนนำหลักสูตรไปใช้ เป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร องค์ประกอบของ หลักสูตรหลังจากที่ได้จัดทำแล้ว โดยอาศัยความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ การประเมินระหว่างดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อตรวจสอบว่าหลักสูตรสามารถนำไปใช้ได้ดี เพียงใด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในเรื่องใด และการประเมินหลังการใช้หลักสูตรเป็นการประเมินเพื่อ ตรวจสอบหลักสูตรทั้งระบบหลังจากที่ใช้หลักสูตรครบแต่ละช่วงอายุเพื่อสรุปผลว่าหลักสูตรที่จัดทำควรมี การปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นอย่างไร

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ รวมทั้งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและครอบครัว สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและ ท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันจัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย หรือจุดมุ่งหมาย (มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์)

2. โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย

- 2.1 สารการเรียนรู้รายปี
- 2.2 ระยะเวลาเรียน
- 2.3 การจัดประสบการณ์
- 2.4 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- 2.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้
- 2.6 การประเมินพัฒนาการเด็ก
- 2.7 การบริหารจัดการหลักสูตร
- 2.8 อื่น ๆ

3. ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมประจำวันสำหรับเด็กอายุ 2-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ เป็นการช่วยให้ครูผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะต้องทำกิจกรรมอะไร เมื่อใดและอย่างไร โดยมีหลักการจัด และขอบข่ายกิจกรรมประจำวันดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของเด็กและยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก

- 1) วัย 2 ปี มีความสนใจช่วงสั้นประมาณ 5 นาที
- 2) วัย 3 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 8 นาที
- 3) วัย 4 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 12 นาที
- 4) วัย 5 ปี มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

3.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนาน เกิน 20 นาที

3.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้ เวลาประมาณ 40-60 นาที

3.4 กิจกรรมมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคลกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลังจัดให้ ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้อง ออกกำลังมากนัก เพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยเกินไป

4. ขอบข่ายการจัดกิจกรรมประจำวัน

สำหรับเด็กอายุ 2 ปี กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 2 ปี มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางรากฐานการเรียนรู้และการพัฒนา ทักษะพื้นฐานของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การจัดกิจกรรมควรจัดให้ สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของเด็กตามวัย โดยบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้ ผ่านการอบรมเลี้ยงดูตามวิถีชีวิตประจำวัน และการเล่นของเด็กตามธรรมชาติที่เหมาะสมกับวัย ดังนี้

4.1 การฝึกสุขนิสัยและลักษณะนิสัยที่ดี เป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมสุขนิสัยที่ดีในเรื่องการ รับประทานอาหาร การนอน การทำความสะอาดร่างกาย การขับถ่าย ตลอดจนปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีใน การดูแลสุขภาพอนามัยและการแสดงมรรยาทที่สุภาพ นุ่มนวลแบบไทย

4.1.2 การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นกิจกรรมที่ช่วยกระตุ้นการรับรู้ผู้เรียน ประสาท สัมผัสทั้ง 5 ในการมองเห็น การได้ยินเสียง การลิ้มรส การได้กลิ่น และการสัมผัสจับต้อง สิ่งต่าง ๆ ที่แตกต่างกันในด้านขนาด รูปร่าง ความยาว สี น้ำหนัก และผิวสัมผัส เช่น การเล่น ของเล่นที่มีพื้นผิวแตกต่างกัน เป็นต้น

4.1.3 การฝึกการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือ-ตา เป็นกิจกรรมที่ฝึกความ แข็งแรงของ กล้ามเนื้อ นิ้วมือให้พร้อมที่จะหยิบจับ ฝึกการทำงานอย่างสัมพันธ์กันระหว่างมือ และตา เช่น ร้อยลูกปัด เล่น พลาสติกสร้างสรรค์เล่นหยอดบล็อกกรุปทรงลงกล่อง ดอกหมุด โยน รับลูกบอล ตักน้ำหรือทรายใส่ภาชนะ เป็นต้น

4.1.4 การเคลื่อนไหวและการทรงตัว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้กล้ามเนื้อ แขนกับขา มือกับนิ้วมือ และส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการเคลื่อนไหวหรือออกกำลังกายทุกส่วน โดยการจัดให้เด็ก เคลื่อนไหวกล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก ตามความสามารถของวัย เช่น คำว่า คลาน ยืน เดิน เล่น นิ้วมือ เคลื่อนไหว ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามเสียงดนตรี วิ่งไล่จับ ปีนป่ายเครื่องเล่น สนาม เล่นชิงช้า ม้าโยก ลากจูงของเล่นมีล้อขีจักรยานสามล้อ เป็นต้น

4.1.5 การส่งเสริมด้านอารมณ์ จิตใจ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเลี้ยงดูใน การตอบสนอง ความต้องการของเด็กด้านจิตใจ โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิด ความรู้สึกอบอุ่นและมี ความสุข เช่น อุ้ม โอบกอด ตอบสนองต่อความรู้สึกที่เด็กแสดงออกเป็นต้น

4.1.6 การส่งเสริมทักษะทางสังคม เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้มี ปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รอบตัวได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นรวมกลุ่มกับ ผู้อื่น แบ่งปัน รู้จักรอคอย เป็นต้น

4.1.7 การส่งเสริมทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้เปล่งเสียง เลียนเสียงพูดของ ผู้คน เสียงสัตว์ต่าง ๆ รู้จักชื่อเรียกของตนเอง ชื่อพ่อแม่หรือผู้คนใกล้ชิดและชื่อ สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดจน รู้จักสื่อความหมายด้วยคำ พูดและท่าทาง เช่น ชี้ชวนและสอนให้รู้จัก ชื่อเรียกสิ่งต่าง ๆ จากของจริง เล่า นิทานหรือร้องเพลงง่าย ๆ ให้ฟัง เป็นต้น

4.1.8 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ เด็กได้ แสดงออกทางความคิดตามจินตนาการของตนเอง เช่น ชีตเขียนวาดรูป เล่นบทบาทสมมุติ ทำกิจกรรมศิลปะ เล่นของเล่นสร้างสรรค์ เป็นต้น

สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี

1) การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อใหญ่ การ เคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะดนตรี ฯลฯ

2) การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของ กล้ามเนื้อเล็ก การ ประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่อง

เล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึก ช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นส่วนใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3) การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดี ต่อกันเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตากรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองตามความต้องการ ได้ฝึกปฏิบัติโดย สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ตลอดเวลาที่โอกาสเอื้ออำนวย

4) การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดี แสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน มีนิสัยรักการทำงาน รู้จัก รับผิดชอบระวางความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น จึงควรจัดให้เด็กได้ปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอย่างสม่ำเสมอ เช่น รับประทานอาหารเช้า พักผ่อนนอนหลับ ขับถ่าย ทำความสะอาดร่างกาย เล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น ปฏิบัติตามกฎกติกา ข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ

5) การพัฒนาการคิด เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอด สังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เชิญวิทยากรมาพูดคุยกับเด็ก ค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทดลอง ศึกษาออกสถานที่ ประกอบ อาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และในการทำกิจกรรมทั้งที่เป็นกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ หรือรายบุคคล

6) การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสาร ถ่ายทอดความรู้สึก ความนึก คิด ความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลาย ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มุ่งปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน และบุคลากรที่แวดล้อมต้องเป็น แบบอย่างที่ดีในการใช้ภาษา ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักการจัดกิจกรรมทางภาษาที่เหมาะสมกับเด็กเป็นสำคัญ

7) การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ ได้ถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกและเห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะ และดนตรีเป็นสื่อ ใช้การเคลื่อนไหวและจังหวะตามจินตนาการ ให้ประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ อย่างอิสระตาม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของเด็กเล่นบทบาทสมมุติในมุมเล่นต่าง ๆ เล่นน้ำ เล่นทราย เล่นก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ เช่น แท่งไม้รูปทรงต่าง ๆ ฯลฯ

5. ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

การจัดประสบการณ์ในระดับเด็กเล็กนั้นไม่สอนเป็นรายวิชา แต่จัดในรูปแบบกิจกรรมบูรณาการให้เด็ก เรียนรู้ผ่านการเล่น ดังนั้นการจัดประสบการณ์ให้เด็กได้พัฒนาครบทุกด้าน บรรลุจุดหมายตามหลักสูตรนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องวางแผนการจัดประสบการณ์และรู้

หลักการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 จุดประสงค์ของการเขียนแผนการจัดประสบการณ์

5.1.1 เพื่อให้ผู้สอนวางแผนล่วงหน้าในการจัดกิจกรรมร่วมกับเด็กได้อย่างเหมาะสมและ สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

5.1.2 เพื่อให้ผู้สอนนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมมาประจำวันให้ บรรลุตามจุดหมายที่กำหนด

5.2 การทำแผนการจัดประสบการณ์

การจัดแผนการจัดประสบการณ์ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร ผู้สอนควร ดำเนินตามขั้นตอน ต่อไปนี้

5.2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง/ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยอย่างละเอียด จนเกิดความเข้าใจว่าจะพัฒนาเด็กอย่างไร เพื่อให้ บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมเพื่อให้มีความเข้าใจ ยิ่งขึ้น เช่น คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ข้อมูลพัฒนาการเด็ก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

5.2.2 เคราะห์หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ความสัมพันธ์ของ มาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ (จุดหมาย) ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ ของเด็กอายุ 2-5 ปี ผู้สอนต้องวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ของมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ของเด็กอายุ 2-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาสาระการ เรียนรู้

5.2.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ ผู้สอนต้องศึกษาหลักสูตรปฐมวัยส่วนที่เป็น สาระการ เรียนรู้ที่กำหนดไว้ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นประสบการณ์สำคัญและส่วนที่เป็นสาระที่ควร เรียนรู้ โดยผู้สอน จะต้องวิเคราะห์และเลือกนำมากำหนดหน่วยการจัดประสบการณ์

5.2.4 กำหนดรูปแบบการจัดประสบการณ์ เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนจะต้อง กำหนดรูปแบบการ จัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยซึ่งมีหลากหลาย รวมทั้งศึกษาแนวคิดจาก นวัตกรรมที่ผู้สอนต้องใช้ สอดแทรกลงในการจัดประสบการณ์ สำหรับรูปแบบที่นิยมใช้จัด ประสบการณ์ในระดับปฐมวัยคือ หน่วย การจัดประสบการณ์ ผู้สอนสามารถกำหนดหน่วยการจัด ประสบการณ์เป็นรายสัปดาห์ บางสัปดาห์อาจใช้ หน่วยการจัดประสบการณ์ตามความสนใจของ เด็ก โดยพิจารณาข้อมูลหลักสูตรสถานศึกษา ตัวเด็ก สภาพแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม ประกอบ ทั้งนี้สามารถยืดหยุ่นตามความเหมาะสม

5.2.5 จัดทำหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในรูปแบบการบูรณาการร่วมกับ สาระการเรียนรู้ ระดับท้องถิ่น สำหรับการจัดประสบการณ์แบบหน่วย ผู้สอนต้องกำหนดหัวเรื่อง โดยใช้เป็นแกนกลางใน การจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก การกำหนดหัวเรื่องสามารถทำได้ 3 วิธี

- 1) เด็กเป็นผู้กำหนด
- 2) ผู้สอนและเด็กร่วมกันกำหนด
- 3) ผู้สอนเป็นผู้กำหนด

5.2.6 เขียนแผนการจัดประสบการณ์ ผู้สอนควรพิจารณาเขียนแผนการจัดประสบการณ์ที่ ผู้สอนนำไปใช้ได้จริงและเกิดประโยชน์ต่อเด็กปฐมวัยที่ผู้สอนรับผิดชอบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับหลัก การศึกษาปฐมวัย

1) นำหน่วยการจัดประสบการณ์มากำหนดรายละเอียดสาระการเรียนรู้ เมื่อได้หน่วยการจัดประสบการณ์แล้ว ผู้สอนกำหนดรายละเอียด สาระการเรียนรู้ให้เข้ากับหัวเรื่องหน่วยการจัดประสบการณ์ สาระการเรียนรู้ประกอบด้วยประสบการณ์สำคัญและ สาระที่ควรเรียนรู้ ซึ่งสาระที่ควรเรียนรู้ในหลักสูตรนั้นเป็นสาระที่ไม่ได้กำหนดรายละเอียดในเนื้อหาให้

2) สังเกตหรือระดมความคิดจากเด็ก ผู้สอนจะสนทนากับเด็ก เพื่อจะได้ทราบว่าเด็กมีประสบการณ์เดิมในหัวเรื่อง นั้นมากน้อยเพียงใด เด็กอยากทราบอะไรเพิ่มเติม และ ผู้สอนควรตรวจสอบหลักสูตรเพื่อเพิ่มเติมสิ่งที่เด็ก ควรเรียนรู้ในหน่วยหรือหัวเรื่องนั้น ๆ

3) เขียนแผนการจัดประสบการณ์ เมื่อได้ข้อช่วยสาระที่เด็กต้องการรู้ และสาระที่ผู้สอนคิดว่าเด็กควรรู้เพิ่มแล้ว ผู้สอนต้องเขียนแผนการจัดประสบการณ์ โดยคำนึงถึง มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ สภาพที่ พึงประสงค์ ในเด็กแต่ละกลุ่มอายุที่ผู้สอน รับผิดชอบประสบการณ์สำคัญที่คาดว่าจะเกิด สื่อ กิจกรรม และ การประเมิน

5. ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้

สื่อเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดเรื่องราวเนื้อหาจากผู้ส่งไปยังผู้รับในการเรียน การสอน สื่อเป็นตัวกลาง นำความรู้จากผู้สอนสู่เด็ก ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ช่วยให้เด็กได้รับประสบการณ์ ตรง ทำให้สิ่งที่ป็นนามธรรมเข้าใจยากกลายเป็นรูปธรรมที่เด็ก เข้าใจได้ง่าย เรียนรู้ได้ง่าย รวดเร็ว เพลิดเพลิน เกิดการเรียนรู้และการค้นพบด้วยตนเอง

แนวทางการดำเนินการใช้สื่อ

- 5.1 ใช้สื่อที่เป็นของจริง สื่อธรรมชาติ และสื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5.2 ใช้สื่อจากแหล่งการเรียนรู้ที่อยู่อย่างหลากหลาย ทั้งที่บ้าน ศูนย์ฯ ชุมชน
- 5.3 ใช้สื่อที่คำนึงถึงความปลอดภัยต่อตัวเด็ก
- 5.4 ใช้สื่อเพื่อพัฒนาเด็กในด้านต่าง ๆ ให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกายอารมณ์
- 5.5 จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเน้นให้เด็กเกิด การเรียนรู้ ด้วยการกระทำโดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า

5.6 ใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ที่ระบุไว้ในแผนการ จัดประสบการณ์

- 5.7 บูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้สู่แหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น
- 5.8 เปิดโอกาสให้เด็กเรียนรู้จากสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เช่น ซีดีรอม วีดีทัศน์
- 5.9 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก โดยร่วมจัดหาสื่อ

6. ด้านการวัดผลและประเมินผล

ให้ครอบคลุมถึงการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการประเมินผล ส่งเสริม ความสามารถให้ประเมินผลอย่าง ถูกต้อง จัดให้มีการวัดและประเมินผลที่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ กำหนด ปรับปรุงการสร้างเครื่องมือวัดผลให้

การประเมินพัฒนาการเด็กอายุ 2-5 ปี เป็นการประเมินพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็ก โดยถือเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมปกติที่จัดให้เด็กใน แต่ละวัน ทั้งนี้มุ่งนำข้อมูลการประเมินมาพิจารณาปรับปรุง วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้เด็กแต่ละคนได้รับการพัฒนาตามจุดหมายของหลักสูตรการประเมินพัฒนาการควรวีตหลัก ดังนี้

- 6.1 ประเมินพัฒนาการของเด็กครบทุกด้านและนำผลมาพัฒนาเด็ก
- 6.2 ประเมินเป็นรายบุคคลอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องตลอดปี
- 6.3 สภาพการประเมินควรมีลักษณะเช่นเดียวกับการปฏิบัติกิจกรรมประจำวัน
- 6.4 ประเมินอย่างเป็นระบบ มีการวางแผน เลือกใช้เครื่องมือและจดบันทึกไว้

เป็นหลักฐาน

6.5 ประเมินตามสภาพจริงด้วยวิธีการหลากหลายเหมาะกับเด็ก รวมทั้งใช้แหล่งข้อมูล หลาย ๆ ด้าน ไม่ควรใช้วิธีการทดสอบ

สำหรับวิธีการประเมินที่เหมาะสมและควรใช้กับเด็กอายุ 2-5 ปี ได้แก่ การสังเกต การบันทึกพฤติกรรม การสนทนา การสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลผลงานเด็กที่เก็บอย่างมีระบบ

7. ด้านการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษา เป็นงานที่ครอบคลุมถึงการให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการ เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความสอดคล้องกับหลักสูตรฯ การใช้วิธีการนิเทศ สามารถทำได้หลากหลาย ทั้งนี้ต้องปฏิเสธสม่ำเสมอและเป็นระบบ

8. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

การวิจัยในชั้นเรียน เป็นงานวิจัยที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือพัฒนาพฤติกรรม ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่กำหนด ในหลักสูตรหรือสังคมคาดหวัง ซึ่งดำเนินการโดยครูผู้ดูแลเด็กหรือ ดำเนินการร่วมกับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้เรียน โดยส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างน้อยภาค เรียนละ 1 เรื่อง

9. ด้านโภชนาการ

การดำเนินงานโภชนาการใช้แนวทางการดำเนินงานโภชนาการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมอนามัย ซึ่งงานโภชนาการที่สำคัญมี 2 ส่วนคือ การจัดอาหารสำหรับเด็กเล็ก และการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารตามวัยที่เหมาะสมและเพียงพอ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กเป็นพื้นฐาน ของการมีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเหมาะสมตามวัย ส่งเสริมให้เด็กได้รับอาหารครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่ม สะอาด และสารอาหารที่จำเป็น ดังนี้

9.1 อาหารหลัก 5 หมู่ ประเทศไทยแบ่งอาหารชนิดต่าง ๆ ที่รับประทานเป็น 5 หมู่เพื่อเป็นแนวทางง่าย ๆ ที่ใช้ แนะนำการรับประทานอาหารว่าควรกินให้ครบ 5 หมู่ โดยอาหารในหมู่เดียวกัน สามารถกินทดแทนกันได้ เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารต่าง ๆ ครบถ้วนและเพียงพอ เพื่อการมีภาวะโภชนาการที่ดี อาหาร 5 หมู่'

9.2 เด็กปฐมวัยควรได้ดื่มน้ำสะอาดให้เพียงพอทุก 45 นาที เพื่อให้สมองสามารถเรียนรู้ได้เต็ม ศักยภาพ

9.3 การปรุงอาหารต้องใช้เครื่องปรุงที่มีส่วนประกอบของไอโอดีนด้วยทุกครั้ง เช่น เกลือ ไอโอดีน น้ำปลาไอโอดีน

9.4 ใน 1 สัปดาห์ควรจัดอาหารให้มีธาตุเหล็กประมาณ 1-2 มื้อ

9.5 สารอาหารที่จำเป็นสำหรับเด็ก

สารอาหารหลักที่เด็กต้องการ คือ คาร์โบไฮเดรตและไขมันซึ่งเป็นสารอาหารที่ให้ พลังงานและโปรตีนเป็นสารอาหารที่ช่วยในการเจริญเติบโตและเสริมสร้างเนื้อเยื่อ เราจะได้โปรตีนจาก เนื้อสัตว์ต่าง ๆ ไข่ นม และถั่วเมล็ดแห้ง เด็กเล็กมีความต้องการพลังงานและสารอาหารต่อน้ำหนักตัว มากกว่าผู้ใหญ่ หากได้รับพลังงานไม่เพียงพอ ร่างกายจะนำโปรตีนไปใช้เป็นพลังงาน ทำให้โปรตีนไม่ถูก นำไปใช้ในเรื่องการเจริญเติบโต ทำให้เด็กเตี้ย แคระแกร็น และอาหารสำหรับเด็กควรมีไขมันเป็น ส่วนประกอบในปริมาณที่พอเหมาะเพื่อให้ได้รับกรดไขมันที่จำเป็น นอกจากนี้ยังมีสารอาหารอื่น ๆ ที่มี ความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของเด็ก

9.6 การติดตามผลการดำเนินงานโภชนาการ

หลังจากที่ให้คำแนะนำกับพ่อแม่/ผู้ปกครองเด็ก และดำเนินการส่งเสริมภาวะ โภชนาการหรือแก้ไขปัญหาแล้ว จะต้องมีการติดตามผลการดำเนินงานนั้น เพื่อดูว่าวิธีการส่งเสริมภาวะ โภชนาการหรือแก้ไขปัญหานั้นได้ผลเป็นอย่างไร

9.6.1 ในกรณีที่เด็กมีการเจริญเติบโตดี ติดตามโดยชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูงตามปกติ

9.6.2 ในกรณีที่เด็กอยู่ในระดับเสี่ยง ต่อการขาดอาหาร (น้ำหนักค่อนข้างน้อย ค่อนข้างเตี้ย ค่อนข้างผอม หรือเสี่ยงต่อภาวะอ้วน (เริ่มอ้วนหรืออ้วน) ให้ติดตามโดยการชั่งน้ำหนักทุกเดือนและวัด ส่วนสูงทุก 3 เดือน เมื่อชั่งน้ำหนัก-วัดส่วนสูงแล้ว นำน้ำหนักส่วนสูงมาจุดลงในกราฟฯ ทั้ง 3 ตัวชี้วัด เพื่อดู ว่า

1) เด็กมีแนวโน้มการเจริญเติบโตเป็นอย่างไร

2) ภาวะโภชนาการเปลี่ยนแปลงหรือไม่

10. ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ /โครงการที่ ส่งเสริมผู้เรียน)

10.1 กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันพ่อ วันแม่ วันเด็ก วันปี ใหม่ วันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ

10.2 โครงการต่าง ๆ ที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

11. ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้โดยใช้มาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐาน และมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชน

12. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน

วิรัตน์ ทองวิจิตร (2553 : 40) ได้กล่าวว่า ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนงบประมาณ หมายถึง การส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน การประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบและชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงาน การอบรมให้ชุมชนมีความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงาน การระดมให้ชุมชนสนับสนุนช่วยเหลือเกี่ยวกับกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานให้แก่เด็กนักเรียน

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 46) ได้กล่าวเกี่ยวกับ ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน ไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มี การแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้ สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ พัฒนาระหว่างชุมชน ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้อง คำนึงถึงการมีส่วนร่วมกัน ทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการใช้ ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนา เด็กเล็กเป็นการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่เด็ก เล็ก ที่จะทำให้มีการสานเสริมการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ ตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของ การบริหารจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระบวนการบริหารแบบการมีส่วนร่วมจึงมีความ จำเป็นอย่างยิ่งต่อ การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะจะทำให้สามารถขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไปสู่ มาตรฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้อำนาจ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้เกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความพร้อมใจที่จะร่วมมือ ในการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กให้ก้าวหน้าต่อไป

บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กร รัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนา สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 ให้คำแนะนำปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ให้คำแนะนำปรึกษา สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรม เช่น ศึกษา แหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ พัฒนาเด็กให้กับ ผู้ปกครองและครู

1.3 ให้คำแนะนำหรือมีส่วนร่วมในการประเมินคุณภาพการจัดประสบการณ์การ เรียนรู้ภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในชุมชน ท้องถิ่น ทรบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก อาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

ระดมทรัพยากรสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรมศึกษา เรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการ ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงานและการพัฒนา บุคลากรศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ดูแลความปลอดภัยเด็ก เล็กภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสัมพันธ์กับชุมชนได้ ดังนี้

5.1 จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน

5.2 จัดทำสมุดสื่อสารระหว่างศูนย์กับผู้ปกครอง

5.3 จัดทำป้ายนิเทศให้ความรู้กับผู้ปกครอง

5.4 จัดให้มีมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง

5.5 จัดกิจกรรมการแสดงของเด็กเข้าร่วมในโอกาสต่าง ๆ

5.6 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม สื่อการเรียน และ ผลงานเด็ก

5.7 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และประเพณีต่าง ๆ ของท้องถิ่นนั้น ๆ

5.8 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด

สวนสาธารณะ

5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการชุมชน เกี่ยวกับอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรและอื่น ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชนได้ ดังนี้

1. ด้านอาคารสถานที่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านอาคารสถานที่แก่ชุมชน หรือประชาชนภายใน ท้องถิ่น ในวันสำคัญต่าง ๆ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
2. ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของชุมชน หรือประชาชน
3. ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการด้านวิชาการ สารสนเทศหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เยาวชน และชุมชนในการค้นคว้า ศึกษา ต่าง ๆ
4. ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถให้บริการแก่ประชาชน หรือชุมชนในท้องถิ่น โดยให้หัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือครูผู้ดูแลเด็ก เป็นวิทยากรในการเผยแพร่ความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก ปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย
5. ด้านการให้บริการสาธารณะ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการให้บริการสาธารณะแก่ชุมชน หรือประชาชนได้ ตามบริบทหรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น

ด้านการมีส่วนร่วมจากชุมชน

แนวทางการดำเนินงานด้านมาตรฐานการมีส่วนร่วม และสนับสนุนจากชุมชนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรดำเนินการตามแนวทางต่าง ๆ ดังนี้

1. จัดให้มีการประชุมชี้แจงให้ชุมชนทราบ ชี้นำให้เห็นประโยชน์และความจำเป็นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาเตรียมความพร้อมของเด็ก และชักชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารและช่วยเหลือในระหว่างดำเนินการ
2. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น ระยะ ๆ เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯ กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง การให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ศิลปะพื้นบ้าน ร่วมจัดกิจกรรมนันทนาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและความผูกพันที่ดีต่อกันระหว่างศูนย์ฯ และชุมชน
3. มีการประสานงานและประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ รับทราบ เพื่อที่จะมีผู้เข้ามาช่วยเหลือด้านต่าง ๆ ได้โดยการประชาสัมพันธ์อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดทำเอกสาร คู่มือแผ่นพับ การออกไปเยี่ยมบ้านเด็ก ฯลฯ
4. มีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น การให้ข้อมูลข่าวสารด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน สถาบันต่าง ๆ ของชุมชน เช่น สถาบันทางศาสนา สถาบันครอบครัว เป็นต้น

5. จัดให้มีกองทุนส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการระดมทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อมาสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งอาจขอรับการอุดหนุนจากงบประมาณต่าง ๆ ของหน่วยงานดังนี้

- 5.1 การสมทบหรือการอุดหนุนงบประมาณกองทุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5.2 การสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐบาล
- 5.3 การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรภาครัฐอื่น
- 5.4 การสนับสนุนงบประมาณจากภาคเอกชน องค์กรการกุศล มูลนิธิ หรือมีผู้อุทิศให้

6. จัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในท้องถิ่นและชุมชน เกี่ยวกับการดำเนินงานทิศทาง และแนวทางการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือและการสนับสนุนจากชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการของเด็กเล็กที่จะเข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วมสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. จัดให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในลักษณะไตรภาคี 3 ฝ่าย จากภาคส่วนต่าง ๆ คือ ภาคประชาชน หรือผู้แทนชุมชนในท้องถิ่น หน่วยงานผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการ และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากชุมชน

1. การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์ต่าง ๆ ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านวัสดุ สื่อการเรียนการสอน และ อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยในท้องถิ่น

2. บริจาคเงินสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ชุมชน สามารถบริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ รวมทั้งการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ให้ความรู้โดยปราชญ์ชาวบ้าน ชุมชน หรือจากเจ้าหน้าที่ จากหน่วยงานต่าง ๆ ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยปราชญ์ชาวบ้านถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือผู้มีความรู้จากหน่วยงานต่าง ๆ มาถ่ายทอดความรู้เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. ให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชน
ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย ภายในศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กได้โดยให้การสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ในชุมชนต่าง ๆ โดยให้เด็กปฐมวัยเข้าไปเรียนรู้จากสถานที่จริง

5. ให้ข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ชุมชน สามารถให้การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาเด็ก ปฐมวัยภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็น ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษาและศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่

5.1 ร่วมระดมสรรพกำลังและทรัพยากรเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.2 ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5.3 ร่วมตรวจสอบประเมินศูนย์ร่วมแก้ไขเพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการสนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมและ สนับสนุนทุกภาคส่วน เป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในชั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่ง อาจเป็นการแสดงความคิดเห็น ความรู้ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อ กิจกรรมนั้น ๆ อย่างหลากหลายวิธีการ ให้กิจกรรมบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ควรมีบทบาทสร้างความเชื่อมโยงให้บ้านและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา รับทราบข้อมูล การจัดการศึกษาและการวัดและประเมินผลทางการศึกษาอันจะส่งผลให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการยอมรับเป็นการสืบสานวัฒนธรรมและหล่อหลอมให้เด็กมีคุณภาพตามที่ชุมชนมุ่งหวัง

6. มาตรฐานที่ ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

วิรัตน์ ทองวิจิตร (2553 : 42) ได้กล่าวว่า ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการ พัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อร่วมกันพัฒนาที่ เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการจัดการความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนมาใช้ให้เกิด ประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553 : 52) ได้กล่าวถึงด้านการส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยไว้ว่า เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่าง ครอบคลุม กว้างขวาง เป็นพื้นฐานของ การศึกษา เพื่อพัฒนาคนอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้ง หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและ ผู้เกี่ยวข้องขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งใน ระดับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการ ดำเนินงาน ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็ก ปฐมวัย
2. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็กเล็ก

3. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็กผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย แนวทางปฏิบัติงาน

4.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 จัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ

4.3 ส่งแผนงานและปฏิทินงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด

พิจารณาเห็นชอบ

4.4 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.5 ดำเนินการตามแผนงานและปฏิทินงานที่กำหนดไว้

4.6 สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้น

สังกัด

หมายเหตุ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปรับรูปแบบ และกิจกรรมภายใต้ความร่วมมือได้ตามบริบทของแต่ละท้องถิ่นการส่งเสริมสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานผู้จัดการศึกษาปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามศักยภาพ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

2. ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย

3. ประเมินผลการพัฒนา

4. สนับสนุนให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความก้าวหน้าในวิชาชีพและมีขวัญ

กำลังใจใน การปฏิบัติหน้าที่

การจัดตั้งเครือข่ายระดับต่าง ๆ

ขั้นที่ 1 การวางแผน

1. วางแผนงานในการสร้างเครือข่าย

2. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.2 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอ

2.3 สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

2.4 สถานีอนามัย

2.5 โรงพยาบาล

2.6 ศาสนสถาน

2.7 สถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2.8 ชมรม/สมาคม ต่าง ๆ

3. ประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ในการสร้างเครือข่าย

4. จัดตั้งชมรม คณะกรรมการชมรม คณะทำงานหรือคณะกรรมการที่จะเป็นทีมงาน พร้อม กำหนดภารกิจหน้าที่ และกลไกในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก และกิจกรรมต่าง ๆ โดยทีมงานควรประกอบด้วย

4.1 ผู้นำเครือข่าย

4.2 หัวหน้าศูนย์ฯ

4.3 ผู้ดูแลเด็กดีเด่น

4.4 ครูผู้ดูแลเด็ก

4.5 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

4.6 เจ้าหน้าที่จากสถานีอนามัยในพื้นที่

4.7 เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่

4.8 ภูมิปัญญาในพื้นที่

4.9 ผู้ปกครอง

4.10 ผู้นำทางศาสนา

5. วางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น

5.1 จัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็ก

5.2 ศึกษาดูงาน

5.3 จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.4 นิเทศศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติงานตามแผน

ขั้นที่ 3 ประเมินผลการดำเนินงาน

1. ประเมินผลการดำเนินงานในรอบปี ของแต่ละฝ่ายแต่ละทีมงานที่แบ่งภาระงานไว้

2. รวบรวมผลการประเมิน ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข เพื่อเสนอทีมงาน คณะทำงานและผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงและพัฒนา นำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาการสร้างเครือข่าย

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานด้านด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยนั้น เป็นการประสานสัมพันธ์กันระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานที่ดำเนินการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ วิธีการและกระบวนการจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จแก่เครือข่ายและสังคมส่วนรวมเป็นการจัดการความรู้ด้วยจัดตั้งเป็นองค์คณะร่วมกันดำเนินงานตามมาตรฐานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กผู้เรียนได้เจริญเติบโตและมีพัฒนาการตามวัยในทุก ๆ ด้านต่อไป

บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

1. สภาพทั่วไป

1.1 สภาพที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก มีพื้นที่อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดขอนแก่น โดยมีระยะทางห่างจากตัวจังหวัดขอนแก่น ประมาณ 59 กิโลเมตร ห่างจากที่ว่าการอำเภอกระนวน ประมาณ 2 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 58.47 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 53,418 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียง ดังนี้

1.1.1. ทิศเหนือ ติดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านฝาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

1.1.2. ทิศใต้ ติดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงใหญ่ อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

1.1.3. ทิศตะวันออก ติดองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ้อมอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

1.1.4. ทิศตะวันตกติดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น

1.2 ลักษณะภูมิอากาศ

มีลักษณะภูมิอากาศมี 3 ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือน กุมภาพันธ์ – เดือน เมษายน

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือน พฤษภาคม – เดือน กันยายน

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือน ตุลาคม – เดือน มกราคม

2. ข้อมูลพื้นฐาน

2.1 ประชากร

ข้อมูลจำนวนประชากร 15 หมู่บ้าน ณ เดือน พฤษภาคม 2555 มีจำนวนประชากรตามสำเนาทะเบียนราษฎร อำเภอกระนวน มีจำนวนทั้งสิ้น 10,508 คน เพศชาย 5,327 คน เพศหญิง 5,181 คน จำนวนหลังคาเรือนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 2,965 หลังคาเรือน (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก. 2555 : 10)

3. วิสัยทัศน์

“พัฒนาตำบลหนองโกให้เจริญก้าวหน้า ผู้นำสินค้าอวลีสงบแห่งแหล่งน้ำประปาหนองใหญ่ใส่ใจเศรษฐกิจพอเพียง”

4. พันธกิจ

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ดังกล่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่นได้กำหนดพันธกิจการพัฒนา ดังนี้

- 4.1 พัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีสุขภาวะที่ดี มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ภายใต้อิทธิพลปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 4.2 พัฒนาตำบลหนองโกให้เป็นตำบลที่น่าอยู่
- 4.3 เสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชนโดยเชื่อมโยงการค้าและการลงทุน
- 4.4 เสริมสร้างความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพ ควบคู่กับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลอย่างยั่งยืน
- 4.5 พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นจากทุกภาคส่วน

5. ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วง 3 ปี

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 6 แนวทางการพัฒนา

1.1 พัฒนาส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพในทุกระดับทั้งในและนอกระบบครอบคลุมทุกช่วงวัย

1.2 พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ประชาชนทุกช่วงวัยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องและเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงงามของคนในครอบครัวและชุมชน

1.4 เสริมสร้างระบบสุขภาพที่มีคุณภาพอย่างครบวงจร ตั้งแต่การส่งเสริมการป้องกันการรักษาและการฟื้นฟูสมรรถภาพ

1.5 พัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาเพื่อสร้างนิสัยรักการกีฬาและสร้างโอกาสให้เยาวชนพัฒนาทักษะการกีฬาสู่ความเป็นเลิศและพัฒนาไปสู่การกีฬาเพื่ออาชีพตามศักยภาพ

1.6 อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนาและจารีตประเพณีที่ดั่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาเมืองและชุมชนให้น่าอยู่ ประกอบด้วย 6 แนวทางการพัฒนา

2.1 ส่งเสริมและประสานการจัดทำและการใช้ผังเมืองในทุกระดับ

2.2 พัฒนาระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณสุขโรค และระบบสาธารณสุขการที่ได้มาตรฐาน

2.3 พัฒนา ส่งเสริมการรักษาความสงบเรียบร้อย และสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในท้องถิ่น

2.4 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การค้า การบริการและการลงทุน ประกอบด้วย 4 แนวทางการพัฒนา

3.1 พัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจรตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การบรรจุภัณฑ์และการตลาด

3.2 พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนการผลิต และการเพิ่มมูลค่าผลิตผลทางการเกษตร
อย่างครบวงจร

3.3 ส่งเสริม สนับสนุนการทำเกษตรที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.4 ส่งเสริม และสนับสนุนการค้า การบริการ และการลงทุน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 4
แนวทางการพัฒนา

4.1 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรเครือข่ายสิ่งแวดล้อมด้านการ
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในการจัดการเพื่ออนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นให้คงอยู่อย่างยั่งยืน

4.2 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และเพิ่มพื้นที่ป่าและป่าต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์
และคงความหลากหลายทางชีวภาพ

4.3 พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเก็บกักน้ำใช้ในการ
อุปโภคบริโภคและการประกอบอาชีพ

4.4 เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม ระบบบำบัดน้ำเสีย
รวมและมลภาวะอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ 5 การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วย 4 แนวทางการ
พัฒนา

5.1 พัฒนาระบบการให้บริการและเพิ่มขีดสมรรถนะการปฏิบัติงานของบุคลากรทุก
ระดับ อย่างต่อเนื่อง

5.2 เสริมสร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมชุมชนและประชาชน ในการพัฒนา
ท้องถิ่นทุกชั้นตอน

5.3 เสริมสร้างการพัฒนาการเมือง การปกครองท้องถิ่นให้โปร่งใส สุจริตยุติธรรม
เพื่อสนับสนุนการสร้างวิถีประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล

5.4 พัฒนาภาวะความเป็นผู้นำท้องถิ่นที่มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

6. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกมีโครงสร้างการบริหารราชการ
ดังนี้

6.1 ฝ่ายบริหารและบุคลากรบริหารงานทั่วไป

6.1 คณะผู้บริหาร จำนวน 4 คน

6.2 พนักงานส่วนตำบล จำนวน 13 คน

6.3 สำนักปลัดมีบุคลากร จำนวน 11 คน

6.4 ส่วนการคลังมีบุคลากร จำนวน 6 คน

6.5 ส่วนโยธามีบุคลากร จำนวน 3 คน

6.6 ส่วนการศึกษา มีบุคลากร จำนวน 14 คน

7. ข้อมูลด้านโครงสร้างพื้นฐาน

7.1 การคมนาคม/ขนส่งแหล่งน้ำสาธารณะ

ถนนลาดยางสายหลัก

- 7.1.1 ถนนสายกระนวน-น้ำพอง
- 7.1.2 ถนนสายกระนวน-คำสูง
- 7.1.3 ถนนสายกระนวน-ท่าคันโท
- 7.1.4 ถนนสายกระนวน-ห้วยเม็ก
- 7.1.5 ถนนลูกรังสายเชื่อมต่อระหว่างหมู่บ้าน
- 7.1.6 สายบ้านคำไฮ – บ้านโนนราศี
- 7.1.7 สายบ้านทรัพย์คำไฮ – บ้านห้วยแสง
- 7.1.8 สายบ้านบะแต้ – บ้านศรีสมบูรณ์
- 7.1.9 สายบ้านบะแต้ – บ้านทรัพย์คำไฮ
- 7.1.10 สายบ้านหนองโก – บ้านหนองโน
- 7.1.11 สายบ้านใหม่ชัยมงคล – บ้านผักหนาม
- 7.1.12 บ้านโนนราศี – บ้านโคกกลาง
- 7.1.13 บ้านศรีสถิตย์ – บ้านทรัพย์คำไฮ
- 7.1.14 บ้านโนนราศี – บ้านห้วยแสง
- 7.1.15 บ้านชัยรุ่งเรือง - บ้านใหม่ชัยมงคล
- 7.1.16 บ้านศรีสถิต - เขตตำบลดุนสาต

7.2 แหล่งน้ำสาธารณะในพื้นที่ตำบลหนองโก

หนองน้ำ

- 7.2.1 หนองศรีสุข พื้นที่บ้านโนนราศี
- 7.2.2 หนองใหญ่ พื้นที่บ้านบะแต้
- 7.2.3 หนองซา พื้นที่บ้านบะแต้
- 7.2.4 หนองลาด พื้นที่บ้านคำไฮ-ทรัพย์คำไฮ
- 7.2.5 หนองโกใหม่ พื้นที่บ้านหนองโกใหม่
- 7.2.6 หนองผักแว่น บ้านผักแว่น
- 7.2.7 โศกนกเต็น บ้านผักแว่น
- 7.2.8 หนองคูใหญ่ บ้านโนนราศี
- 7.2.9 หนองห้วยเชือก บ้านห้วยเชือก
- 7.2.10 หนองแวง บ้านผักแว่น
- 7.2.11 หนองเชียงมงบ้านทรัพย์คำไฮ
- 7.2.12 หนองแกลง บ้านศรีสมบูรณ์

7.3.ระบบสื่อสารและโทรคมนาคม

- 7.3.1 ศูนย์บริการอินเทอร์เน็ตตำบลหนองโก (ICT) จำนวน 1 แห่ง
- 7.3.2 สถานีวิทยุชุมชน จำนวน 3 แห่ง

7.3.3 หอกระจายข้าวประจำหมู่บ้าน

จำนวน 15 แห่ง

8. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

8.1 เกษตรกรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม อันได้แก่ อ้อย มันสำปะหลังและยางพารา ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ที่นิยมปลูกกันมากที่สุดและเป็นพืชเศรษฐกิจที่ทำรายได้เรียงตามลำดับ ส่วนการทำนาข้าวนั้นในปัจจุบันนิยมปลูกข้าวไว้เพื่อการบริโภคเท่านั้นเพราะพื้นที่เพาะปลูกข้าวส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ใกล้กับแหล่งน้ำสาธารณะเท่านั้น สำหรับการเลี้ยงสัตว์ จะกระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ของหมู่บ้านต่าง ๆ ในลักษณะการเลี้ยงเพื่อการบริโภคในครอบครัว ส่วนการเลี้ยงเพื่อการค้าในลักษณะฟาร์มเลี้ยงสัตว์ยังไม่นิยมเท่าที่ควร

8.2 อุตสาหกรรม

เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ของตำบลหนองโกประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกับพื้นที่ตำบลหนองโกไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมประชาชนในพื้นที่จึงจำเป็นต้องไปขายแรงงานที่กรุงเทพมหานคร

8.3. พาณิชยกรรมและบริการ

8.3.1 ปั้มน้ำมัน จำนวน 6 แห่ง

8.3.1 ปั้มน้ำมัน จำนวน 6 แห่ง

9. ด้านการจัดการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

9.1 ด้านการศึกษา

9.1.1. สถานศึกษาในเขตพื้นที่ โรงเรียน จำนวน 6 แห่ง

1) โรงเรียนศรีภระนวนวิทยาคม

2) โรงเรียนบ้านศรีสมบูรณ์

3) โรงเรียนบ้านคำไฮ- ผักแว่น

4) โรงเรียนบ้านห้วยเชือก

5) โรงเรียนบ้านหนองโก

6) โรงเรียนบ้านบะแต้

9.1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนจำนวน 3 ศูนย์

1) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านคำไฮผักแว่น

2) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโนนราศรี

3) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีสมบูรณ์ศรีสถิตย์

9.1.3 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง

1) ศูนย์บริการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอกระนวน

9.2. ศาสนา

วัดจำนวน 9 แห่ง

9.2.1 วัดชุมพล ตั้งอยู่หมู่ที่ 5

9.2.2 วัดป่าบ้านบะแต้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 5

9.2.3	วัดสุทธาวาท	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 8
9.2.4	วัดอินทรประสิทธิ์	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 12
9.2.5	วัดป่าเรไร	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 13
9.2.6	วัดสีหानาท	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 14
9.2.7	วัดป่าสามัคคีธรรม	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 13
9.2.8	วัดป่าบ้านโนนราศรี	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 18
9.2.9	วัดสามัคคีธรรม	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 16
	สำนักสงฆ์ จำนวน 1 แห่ง สำนักสงฆ์เมตตาธรรม	ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
	โบสถ์ จำนวน 1 แห่ง คริสตจักรกระนวน	ตั้งอยู่ หมู่ที่ 11

10. บริบทการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพ

การจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายึดเอาแผนพัฒนาสามปีเป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก เป็นไปเพื่อประโยชน์และการบริการด้านการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่น เพราะเป็นแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตลอดสามปี รวมถึงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์จังหวัด ยุทธศาสตร์อำเภอ อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี โดยการพิจารณาทบทวนจากแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2555-2557) มีการกำหนดรายละเอียด วัตถุประสงค์ เป้าหมาย งบประมาณ และจัดลำดับความสำคัญของโครงการใหม่และเพิ่มเติม โดยมุ่งเน้นแก้ไขปัญหาด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย (3-5 ปี) รวมถึงความเดือดร้อนของพี่น้องประชาชนในพื้นที่ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ ทั้งระดับครอบครัว ชุมชนและองค์กร โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของพี่น้องประชาชน คำนึงถึงการบูรณาการโครงการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันและหน่วยงานราชการอื่น เพื่อให้ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด รายละเอียดของโครงการที่บรรจุต้องมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ โครงการซึ่งปรากฏในแผนพัฒนาสามปีจึงแยกออกเป็น 4 ประเภท คือจากคำนิยามของ “แผนพัฒนาสามปี” ดังกล่าวข้างต้น สามารถอธิบายถึงลักษณะของแผนพัฒนาสามปี ได้ดังนี้

10.1 เป็นเอกสารที่แสดงถึงความสัมพันธ์และเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10.2 เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนาและวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ชัดเจน และมีลักษณะเฉพาะเจาะจงที่ท้องถิ่นจะนำไปดำเนินการตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

10.3 เป็นเอกสารที่แสดงโครงการ/กิจกรรมพัฒนาที่ท้องถิ่นจะดำเนินการในช่วงระยะเวลาสามปี

10.4 เป็นเอกสารที่แสดงถึงความเชื่อมโยงระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10.4.1 วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี

1) เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก และการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการอื่น

2) เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานและบูรณาการโครงการพัฒนาระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานราชการอื่น

3) เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตาม การแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา รวมทั้งใช้ในการบริหารงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก ให้เกิดความคุ้มค่าและประโยชน์สูงสุด

4) สำหรับเป็นเครื่องมือในการวางแผนการติดตามและประเมินผล

10.5 ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี

เมื่อมีการกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์แล้วจึงเป็นขั้นตอนในการแปลง สู่การปฏิบัติโดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

10.5.1 การกำหนดแนวทางพัฒนาและจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา

โดยการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นผู้แทนประชาชน ประชาชน เพื่อกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตตำบล ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางพัฒนาที่มีความเหมาะสม กำหนดโครงการ กิจกรรม ที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกโดยการ

10.5.2 พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา หากมีความเชื่อมโยงและสนับสนุนกันได้ก็กำหนดห้วงเวลาการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน

10.5.3 พิจารณานำโครงการ / กิจกรรมที่เป็นปัญหาความต้องการของประชาชนจากการจัดเวทีประชาคมท้องถิ่น และโครงการซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการอื่นร้องขอมาบรรจุในแผนพัฒนาสามปี

10.5.4 จัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมเพื่อบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีให้เหมาะสม นอกจากนั้นก็จัดลำดับโครงการไว้เพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปีในช่วงถัดไป ในกรณีของการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนาอาจต้องใช้เวลาต่อเนื่องยาวนานกว่าสามปี จึงต้องพิจารณาแนวทางการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ต่อเนื่องระยะยาวด้วย

10.5.5 การพิจารณากำหนดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 1) ทรัพยากรการบริหารอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก
- 2) ภาวการณ์พัฒนาที่สามารถเข้าร่วมดำเนินการหรือมีการกึ่งรับผิดชอบการดำเนินการในเรื่องนั้น ๆ เมื่อพิจารณาด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว จะแยกประเภทของโครงการ ดังนี้

2.1) โครงการที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโกมีขีดความสามารถดำเนินการ

2.2) โครงการที่สนับสนุนงบประมาณให้หน่วยงานอื่นดำเนินการ เนื่องจากเป็นงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ที่จะดำเนินการเองแต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูงและหน่วยงานนั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า

3) โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น อันเนื่องจากเป็นโครงการที่เกินศักยภาพของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก หรือเป็นโครงการที่มีความจำเป็นแต่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อนำเสนอในแผนพัฒนาและให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาระดับตำบล พิจารณาเพื่อขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ

10.5.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ได้ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี โดยการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ เช่น เขตการปกครอง ประชากร การศึกษา สาธารณสุข ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้นและเก็บรวบรวมข้อมูลจากการจัดเวทีประชาคมหมู่บ้านโดยใช้ข้อมูลปัญหาความต้องการ จากเวทีประชาคมดังกล่าว ซึ่งสะท้อนความต้องการของประชาชนในชุมชน เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ให้มีความสมบูรณ์และสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

10.5.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา ได้สรุปผลการพัฒนาในปีที่ผ่านมาโดยประเมินทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

2) การคัดเลือกยุทธศาสตร์การพัฒนาซึ่งได้คัดเลือกทุกยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของประชาชนและชุมชน

3) การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนา เนื่องจากภายใต้ยุทธศาสตร์หนึ่ง ๆ จะมีแนวทางการพัฒนาที่หลากหลายล้วนแต่มีความจำเป็นในการดำเนินการแต่มีความจำเป็นเร่งด่วนมากน้อยแตกต่างกัน

4) การตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนาในห้วงสามปีโดยมีการวิเคราะห์ถึงความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

10.2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ในขั้นตอนของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น และได้ร่วมกันพิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คัดเลือกในประเด็นดังนี้

10.2.2 กิจกรรมที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่กำหนดเพื่อให้ได้โครงการ/กิจกรรมที่ครบถ้วน

10.2.3 จัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม โดยพิจารณาทั้งภายใต้แนวทางเดียวกันและระหว่างแนวทางการพัฒนา

10.2.4 ความเชื่อมโยงของกิจกรรมในด้านกระบวนการดำเนินงานและผลการดำเนินงาน

10.2.5 พิจารณาคัดเลือกโครงการ/กิจกรรมจากความจำเป็นเร่งด่วน โดยมองถึงขีดความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ

10.2.6 การจัดทำรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรม

ได้พิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี มาจัดทำรายละเอียดในด้านเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลาผู้รับผิดชอบ ทั้งนี้จะเน้นรายละเอียดของกิจกรรมในช่วงปีแรก เพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ต่อไป

10.2.7 การจัดทำร่างแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาฯ นำรายละเอียดของโครงการและกิจกรรมที่ได้ในขั้นตอนที่ 4 จัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

10.2.8 การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี

คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นฯ เสนอร่างแผนพัฒนาสามปีให้ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี จากนั้นจึงส่งแผนพัฒนาสามปีที่ได้รับอนุมัติและประกาศใช้ ให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับ อำเภอ จังหวัด คณะกรรมการบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประกาศให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน

10.3 ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสามปี

10.3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก มีเครื่องมือในการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติในช่วงระยะ 3 ปี ที่ตรงกับประเด็นปัญหาเร่งด่วน และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ที่ครอบคลุมการพัฒนาในทุกมิติ รวมทั้งมีความเชื่อมโยงกับแนวนโยบายการพัฒนาในระดับต่าง ๆ สำหรับนำมาใช้ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ที่สอดคล้องกับสถานการณ์คลังและขีดความสามารถของทรัพยากรด้านการบริหารจัดการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

10.3.2 ใช้เป็นเครื่องมือในการประสานและบูรณาการการดำเนินโครงการพัฒนาระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น

10.3.3 ใช้ในการกำกับ ติดตามและประเมินผลตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโก

11. งานบริหารทั่วไป

11.1 รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยงานธุรการ งานสารบรรณ งานการประชุม การประชาสัมพันธ์ การจัดเวรดูแลสถานที่ทำงาน งานเลขานุการหัวหน้าสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด ตลอดจนงานอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มงานใด

11.2 การบริหารงานบุคคลของข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้างของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การขออนุญาตลาในกรณีต่างๆ การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ การขอรับบำเหน็จบำนาญ และการอนุญาตเดินทางไปราชการของข้าราชการ ยกเว้นการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

12. กลุ่มงานมาตรฐานการบริหารงานบุคคลท้องถิ่น

มีหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะเลขานุการ/ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นตำบล อำเภอและจังหวัด ดังนี้

12.1 การดำเนินการตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2542 และระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เช่น การตรวจสอบการเลื่อนขั้นเงินเดือน การแต่งตั้ง โยกย้าย พนักงานและลูกจ้างในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12.2 การจัดทำทะเบียนประวัติสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานส่วนท้องถิ่น และลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12.3 การประสานงานกับสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (ก.อ.) และคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งในและนอกเขตจังหวัด รวมทั้งการประสานงานกับคณะกรรมการข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ก.จ.จ.)

12.4 การคัดเลือกกรรมการผู้แทนข้าราชการ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในและคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น จังหวัด (ก.จังหวัด)

12.5 ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น จังหวัด (ก.จังหวัด) การแจ้งมติที่ประชุมคณะกรรมการฯ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลท้องถิ่นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติ

12.6 การขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้แก่ข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น บุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่น สมาชิกสภาและผู้บริหารท้องถิ่น

12.7 ให้คำปรึกษาแนะนำทางการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ มาตรฐาน และหลักเกณฑ์ต่างๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

13. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

13.1 ดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของพนักงานและลูกจ้างสถานธนา นุบาล การเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ (ยกเว้นการดำเนินการทางวินัยของ พนักงานและลูกจ้างสถานธนา นุบาล) การออกหนังสือรับรองบุคคลสมาชิกสภาท้องถิ่น การออก บัตรประจำตัวของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น และการลาต่างๆ ของผู้บริหาร ท้องถิ่น

13.2 การพิจารณา ตรวจสอบ และกลั่นกรองร่างแผนพัฒนาระยะปานกลาง (3 ปี) และแผนพัฒนาประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสนับสนุนด้านวิชาการ ข้อมูลและให้ คำปรึกษาแนะนำในด้านการวางแผนพัฒนาการประสานแผนพัฒนาและการ พัฒนา

13.3 การรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์ พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศท้องถิ่น เช่น ข้อมูลบุคคล (สมาชิกสภา/ผู้บริหาร ข้อมูลด้านรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การติดตาม ความก้าวหน้าโครงการอินเทอร์เน็ตตำบล รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย ของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีกระทรวงมหาดไทย และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

13.4 ดำเนินการประสานและให้การสนับสนุนการถ่ายโอนกิจกรรมบริหาร สาธารณะให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายกำหนด

13.5 การประสานงานโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจด้านโครงสร้าง พื้นฐาน หรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจอื่นๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการด้านเงินกู้ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนารายได้ท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย การจัดทำแผนที่ภาษี และทะเบียนทรัพย์สิน และการจัดสรรภาษีและรายได้ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และการจัดหาประโยชน์ในทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

13.6 ประสานการดำเนินการและจัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ของ สำนักงานปกครองท้องถิ่นจังหวัดและสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอ เพื่อกำหนด ทิศทางการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนปฏิบัติการของกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น

13.7 ให้การสนับสนุนและร่วมปฏิบัติงานในการเร่งรัด ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินการกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการหรือภารกิจใดๆ ที่มีความสำคัญต่อผลสำเร็จตามประเด็น ยุทธศาสตร์ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสำนัก งานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดและสำนักงาน ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอ เพื่อประกอบการพิจารณาทบทวนและหาข้อสรุปเพื่อนำไปสู่ การปฏิบัติอย่างจริงจัง ในการปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

13.8 ให้ความช่วยเหลือและเป็นที่ปรึกษาของท้องถิ่นจังหวัดในการสื่อสารและ สร้างความเข้าใจให้บุคลากรในสังกัดดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อนำไปสู่ การบรรลุผล สำเร็จตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนปฏิบัติการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

13.9 ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามนโยบายของรัฐบาลและกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นตามที่ได้รับมอบหมาย

14. กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์ ประสิทธิภาพการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14.1 ให้คำปรึกษา แนะนำ ตอบข้อหารือด้านระเบียบกฎหมายท้องถิ่น การดำเนินการขออนุมัติ ยกเว้นการปฏิบัติตามระเบียบและการขอจำหน่ายหนี้สูญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวข้องที่เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด ตลอดจนการพิจารณาผู้ละทิ้งงานจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14.2 ตรวจสอบร่างข้อบัญญัติ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรืองบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบร่างข้อบัญญัติ ร่างเทศบัญญัติ ร่างข้อบังคับเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง พระราชบัญญัติการสาธารณสุข เป็นต้น

14.3 ตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบ ยุบรวมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงเขตการปกครองส่วนท้องถิ่น การเปลี่ยนชื่อ การเปลี่ยนดวงตราองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการกำหนดชั้นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการเกี่ยวกับการทำกิจการนอกเขต หรือทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14.4 ดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมสภาท้องถิ่น รวมทั้งข้อหารือระเบียบกฎหมายข้อบังคับ การประชุมสภาท้องถิ่นหรือการยุบสภาท้องถิ่น

14.5 ดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิก หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14.6 ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีแพ่ง คดีอาญา กรณีข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องหาว่ากระทำความผิดคดีอาญาหรือคดีแพ่ง

14.7 ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีปกครอง กรณีเกี่ยวกับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำโดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมายของข้าราชการกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14.8 ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับงานคดีละเมิด กรณีข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทำให้เกิดความเสียหาย หรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก หรือหน่วยงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิด ชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

14.9 ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับการติดตามผลทางแพ่งและทางอาญาของพนักงาน ลูกจ้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกรณีที่เกิดการทุจริตหรือมีกรณีผิดปกติทางการเงิน และรายงานผลให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

14.10 ประสานการดำเนินการเกี่ยวกับงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนิติกรรมสัญญา

14.11 การปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. 2540

14.12 ดำเนินการเกี่ยวกับการร้องทุกข์กล่าวโทษ ร้องเรียนข้าราชการสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น และลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนการดำเนินการทางวินัย การร้องเรียนกล่าวโทษผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น การแต่งตั้ง หรือถอดถอน ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่น

14.13 การประสานกับคณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) และคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นจังหวัด (ก.จังหวัด) เกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัยของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

15. กลุ่มงานการเงินบัญชี และการตรวจสอบ

15.1 การดำเนินการด้านการเบิกจ่ายเงินต่างๆ ของข้าราชการ และลูกจ้างในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและสำนักงานส่งเสริม การปกครองท้องถิ่นอำเภอ และของข้าราชการ หรือพนักงานตามโครงการถ่ายโอนบุคลากร งานการเงินที่เกี่ยวกับสหกรณ์ ออมทรัพย์ข้าราชการ หรือเงินภาษี งานพัสดุ ครุภัณฑ์ การเบิกจ่ายเงินอุดหนุนทั่วไป เงินอุดหนุน เฉพาะกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขอเงินไว้เบิกเหลือปี และการขอขยายเวลา การเบิกจ่ายเงิน งานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานธนาถนูปาล การรับรองลายมือชื่อผู้เบิกเงินจากคลังจังหวัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การรายงานทางด้านการเงินตามหนังสือสั่งการ ระเบียบและกฎหมายกำหนด

15.2 การจัดทำบัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภท บัญชีเงินคงเหลือประจำวัน ตรวจสอบใบเสร็จรับเงินและหลักฐานการจ่ายเงิน การจัดสรร ควบคุมงบประมาณ การรายงาน และงบเดือน การของบประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

15.3 การวางระบบการควบคุมภายในของสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัด และสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

15.4 ตรวจสอบการเงิน การบัญชี การพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด ตลอดจนติดตามผลการแก้ไขข้อบกพร่องตามรายงานการตรวจสอบที่แจ้งองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นทราบ และรายงานผลการตรวจสอบการเงิน การบัญชี การพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

15.5 ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามข้อเสนอแนะของสำนัก งานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบงบการเงิน หรือตรวจสอบบัญชีประจำปี และสรุปผลการดำเนินการรายงานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทราบ พร้อมทั้งรายงานการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

15.6 ติดตามผลการสอบทานการปฏิบัติงานด้านการคลังของผู้บริหารองค์กร ปกครอง ส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

15.7 ติดตามผลการวางระบบการควบคุมภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ. 2544 และรายงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

15.8 ให้คำปรึกษา แนะนำ กำหนดแนวทางและแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้องเป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและ หลักเกณฑ์ที่กำหนดและปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

มงคล ทาปลัด (2540 : 108 – 112) วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการปฏิบัติงาน ของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัดในจังหวัดอุดรธานี พบว่า การปฏิบัติงานของศูนย์อบรมเด็ก ก่อนเกณฑ์ในวัดทั้ง 5 งาน ได้แก่ งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ งานอาคาร สถานที่ และสิ่งแวดล้อม งานสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับ ปานกลาง ส่วนปัญหาในการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในการ ปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางปัญหาที่มากที่สุดคือ งานอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารศูนย์ฯ และครูพี่เลี้ยงไม่ แตกต่างกัน

ประภาพรพรณ ไชยวงษ์ (2544 : 204 – 208) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ ปัญหาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มีความพร้อมในปี พ.ศ. 2544 อบต. เห็นว่าตนพร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนการศึกษาและพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา สถานศึกษาพบว่า อบต. ไม่พร้อมทั้งในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกระดับ ด้านปัจจัย ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่าปัจจัยส่งเสริม ส่วนใหญ่ ได้แก่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. และที่เป็นอุปสรรค คือ ประสพการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภาอบต. ผู้บริหารและบุคลากรของอบต.

นิภาพรพรณ หงษ์ชูเกียรติ (2545 : 118 – 124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและ ปัญหาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาล โดย ศึกษาในด้านการพัฒนาเด็กเล็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ด้านการช่วยเหลือและ สนับสนุน และด้านการติดต่อสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารและผู้ดูแลส่วนใหญ่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติบ้างไม่ปฏิบัติบ้าง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาเด็กเล็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ด้านการ ติดต่อสื่อสาร ส่วนด้านการช่วยเหลือและสนับสนุนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติประจำการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในระดับมาก คือ ด้านการให้ความรู้ผู้ปกครองด้านการ

ติดต่อสื่อสาร นอกนั้นมีส่วนร่วมในระดับ การพัฒนาเด็กเล็ก และระดับมากที่สุดคือ ด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน ผู้บริหารและผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของด้านการพัฒนาเด็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง และด้านการ คือผู้ปกครองไม่มีเวลา และไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กเล็ก ส่วนปัญหาด้านการสื่อสารและการสนับสนุน คือ ผู้ปกครองฐานะยากจน ปัญหาของผู้ปกครองส่วนใหญ่ที่พบในด้านการพัฒนาเด็กเล็ก คือ การขาดสื่อ ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนาเด็กเล็ก ด้านกิจกรรมการให้ความรู้ผู้ปกครอง ตัวผู้ปกครองเองไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม และด้านการช่วยเหลือและสนับสนุน คือการขาดงบประมาณ

ณัฐพร อาทรธรรมคุณ (2548 : 99 – 104) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเชียงใหม่ โดยศึกษาปัญหา อุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและเพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ อำเภอเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน มีปัญหาขาดการประสานงานที่ดีและงบประมาณไม่เพียงพอในการจัดการศึกษาจากชุมชนพบว่า มีปัญหาจากผู้ปกครองเองที่ไม่มีเวลาเนื่องจากการทำงาน แนวทางในการมีส่วนร่วมของชุมชน มีแนวทางที่มุ่งกำหนดบทบาทหน้าที่ของการเข้ามามีส่วนร่วมของ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มจัดการศึกษา ควรมีการศึกษาบริบทชุมชนเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล สนับสนุนเรื่องสุขภาพอนามัย อนุรักษ์และถ่ายทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนและการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ตลอดจนปลูกฝังนิสัยการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ กลุ่มชุมชน ควรให้มีความร่วมมือ อำนาจความสะดวกในการใช้อาคารในการติดต่อประสานงานหน่วยงานต่างๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลสุเทพ ควรจัดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาเจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการศึกษา

ณิชนันต์ ปัทมเสวี (2548 : 77 – 78) วิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบลในจังหวัดปทุมธานี จำแนกตามขนาดขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าในภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลมีขนาดแตกต่างกัน มีสภาพการบริหารไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบเป็นราย พบว่า มีสภาพการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 มี 2 ด้าน คืออาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง และขนาดเล็ก และด้านงานบุคลากร พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขนาดใหญ่มีสภาพการบริหารงานมากกว่าองค์การบริหารขนาดเล็ก ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบข้อแตกต่าง

พัชรินทร์ อาลัยลักษณ์ (2549 : 81 – 82) ได้ศึกษาสภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์การจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยในระดับมากไปหาน้อย คือ ด้านบุคลากร ด้าน
 ชุมชน การเงินและพัสดุ ด้านอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม ด้านวิชาการและการจัด
 ประสบการณ์แก่เด็ก และด้านความสัมพันธ์กับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ โดยองค์การบริหาร
 ส่วนตำบลที่มีขนาดต่างกันสามารถจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการและการจัด
 ประสบการณ์แก่เด็ก ด้านบุคลากร ด้านวิชาการ การเงินและพัสดุ และด้านความสัมพันธ์กับ
 ชุมชนและการประชาสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนการจัดการศึกษาด้านอาคาร สถานที่และ
 สิ่งแวดล้อม มีการจัดการศึกษาแตกต่างกัน

สุกัญญา จินเกิด (2549 : 84 – 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการบริหารงาน
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา
 การบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน คือ การ
 บริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไป
 จำแนกตามประเภท (กำหนดรายได้) ขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. เปรียบเทียบปัญหาการบริหารงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยรวม จำแนกตาม

สภาพองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนก
 เป็นรายด้าน การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การ
 บริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยทางสถิติ ยกเว้นด้านการบริหารงบประมาณแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรรณิ มณีสุริยา (2550 : 67-71) ศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อ
 สถานศึกษาบ้านเรียนรู้นอสเซอร์ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อทำเลที่ตั้งในระดับมาก

เปรมรุ่ง วงศ์อนัน (2551 : 68-79) ได้ศึกษาปัจจัยในการตัดสินใจของผู้ปกครองใน
 การส่งบุตรหลาน เข้ารับการดูแลในสถานศึกษาเด็กเล็กเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง
 ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัย 1. ด้านหลักสูตร กิจกรรม การจัดประสบการณ์ และการ
 ประเมินผล ผู้ปกครองให้นำหนักการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ปกครองเห็นว่า
 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมส่งเสริมความเป็นผู้นำ ให้นักเรียนกล้าแสดงออกและ
 ปรับตัวใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ มีการใช้หลักสูตรที่เน้นการศึกษาแก่
 เด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจและสติปัญญา มาใช้ในการจัดประสบการณ์
 แก่นักเรียนตามวัย และความสามารถของแต่ละคน ลำดับที่ 3 มีการจัดประสบการณ์โดยมุ่ง
 เตรียมความพร้อม โดยเน้นวิธีการเรียนปนเล่น และสถานศึกษามีการจัดประสบการณ์โดยการให้
 นักเรียนได้ทัศนศึกษานอกสถานที่เรียนรู้ด้วยตนเองจากของจริง เป็นอันดับสุดท้าย 2. ด้าน
 ผู้บริหาร และครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองให้นำหนักการตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ
 พิจารณารายประเด็นพบว่า ครูมีมนุษยสัมพันธ์ดี ยิ้มแย้มแจ่มใสกับนักเรียน และผู้ปกครองเป็น
 อันดับแรกรองลงมา คือ ครูใช้คำพูดสุภาพอ่อนโยน เหมาะสมในการตักเตือนนักเรียนลำดับที่ 3
 ครูมีความเอาใจใส่ต่อการจัดกิจกรรม การเรียนและความประพฤติของนักเรียน และผู้บริหารเป็น
 ผู้มีความสำเร็จ มีชื่อเสียงในด้านการบริหารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย 3. ด้านอาคาร สถานที่

และสภาพสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเด็กเล็ก ผู้ปกครองให้นำหน้การตัดสินใจในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายประเด็นพบว่าอาคารเรียนมีความมั่นคง แข็งแรง แสงสว่างเพียงพอ และมีการระบายอากาศที่ดีเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ สถานที่ตั้งไม่อยู่ใกล้แหล่งพ่นน้ำ สิ่งเสพติด แหล่งมลพิษ หรือแหล่งเสื่อมโทรม ลำดับที่ 3 พื้นสนามเด็กเล่นมีความปลอดภัยเป็นพื้นหญ้า พื้นทราย หรือแผ่นยางสังเคราะห์กันกระแทก ไม่มีน้ำขัง หลุม บ่อ หิน หรือต้นไม้ และการจัดห้องเรียน มีความสวยงาม ปรับเปลี่ยนตลอด เพื่อกระตุ้นความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอันดับสุดท้าย

สุพรรณิ วรรณเพ็ชร (2551 : 52) ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย พบว่า ผู้ปกครองที่มีสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังจำแนกตามอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

น้ำทิพย์ เชียงเงิน (2552 : 75-88) ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว พบว่า 1. ผู้ปกครองนักเรียนความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2. เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และด้านความปลอดภัยแตกต่างกันน้อย 3. เปรียบเทียบทำการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลห้วยโจด จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอาชีพรายคู่ พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพธุรกิจส่วนตัว มีความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านทำเลที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านอาคารสถานที่ไม่แตกต่างกัน ด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันปานกลาง ส่วนด้านครูแตกต่างกันมาก ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง/เกษตรกร มีความพึงพอใจแตกต่างกันน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านครูแตกต่างกันมาก ผู้ปกครองที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวและรับจ้าง/เกษตรกร มีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านอาคารสถานที่และด้านความปลอดภัยแตกต่างกันน้อย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฟิลลิปส์ และคณะ (Phillips et al. 1980 ; อ้างถึงใน พรทิพย์ สวีล. 2538 : 24) ได้ศึกษาคุณภาพของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในเบอร์มิวด้า ศึกษาสภาพแวดล้อม 6 ประการ ได้แก่ การดูแลประจำวัน การจัดตกแต่งพื้นที่ และการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับเด็ก ประสบการณ์ใช้เหตุผลทางภาษา กิจกรรมการใช้เหตุผลทางภาษากิจกรรมการใช้กล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ของศูนย์ฯ ทั้งหมดมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการของเด็กเล็ก โดยเฉพาะพัฒนาการด้านสังคมและภาษาของเด็ก จึงสรุปได้ว่า การศึกษาของศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนในเบอร์มิวด้า มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในผลงาน

เวป (Web. 1989 ; อ้างถึงในพรทิพย์ สวิล. 2538 : 25) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็กและความทุ่มเทของพี่เลี้ยงเด็ก โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อผู้ดูแลเด็กในสถานรับเลี้ยงเด็ก พบว่า 1. การทุ่มเทและการรับรู้ในงานของผู้ดูแลเด็ก ไม่แปรผันกับคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก 2. ผู้ดูแลเด็กที่มีคุณภาพสูงมีความพึงพอใจในค่าจ้างต่ำกว่าผู้ดูแลเด็กคุณภาพต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญ 3. ผู้ดูแลเด็กที่ทุ่มเทกับงาน จะมีความพึงพอใจกับงานและทำงานด้วยความกระตือรือร้น 4. ผู้ดูแลเด็กที่ยิ่งทำงานที่มีความหมายและสำคัญมาก ๆ จะยิ่งมีความพอใจในงาน 5. ความทุ่มเทในการทำงาน บุคลิกของผู้ดูแลเด็ก และการรับรู้ ลักษณะของงาน ผลการวิเคราะห์ชี้ว่าความพึงพอใจในงานมีผลต่อการทุ่มเทในงาน

อาร์โนลด์, คาร์เรน และคนอื่น ๆ (Arnold, Karen et al. 1998 : 1596-1564) ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาเมื่อได้รับคำแนะนำด้านวิชาการจากอาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจการแนะนำของอาจารย์สูง คือเห็นด้วยที่สุด ร้อยละ 2 โดยนักศึกษาระดับปริญญาตรีจะเล่าประสบการณ์การให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาให้กับนักศึกษาช่วยกำหนดตารางการเรียนรวมทั้งมีส่วนสำคัญต่อการวางแผนการเรียนและผลการลงทะเบียนวิชาต่าง ๆ ในแต่ละภาคการศึกษาเสนอว่า ผลการศึกษาสะท้อนให้คำแนะนำของอาจารย์ ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาสามารถนำตัวบ่งชี้ความพึงพอใจของนักศึกษาเป็นเครื่องมือในประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถาบันด้านอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการเรียนการสอนในชั้นเรียนด้วย

เลียงจี้ พี มิง (Liang, Pi-Ming. 2002 : 2338-A) ได้วิจัยการรับรู้ด้านคุณภาพความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในระดับก่อนวัยเรียน : การศึกษาของการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองชาวไต้หวันที่มีบุตรกำลังศึกษาในโรงเรียนอนุบาล พบว่าการวิจัยใช้วิธีสุ่มเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างจากผู้ปกครอง 720 คนที่มีบุตร อายุ 4-6 ปีและเรียนอยู่ในโรงเรียนอนุบาล 12 แห่ง พบว่าปัจจัยด้านครอบครัว มี 2 ประการ คือการศึกษาของผู้ปกครองและรายได้ของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้ปกครองในการยอมรับคุณภาพของการจัดการศึกษาปฐมวัย

ฉิว (Chiu. 2002 : 2325-A) ได้ศึกษาการรับรู้ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพในไต้หวัน โดยศึกษาครูและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเมืองไทเป เพื่อศึกษาการรับรู้ของกลุ่มศึกษา (Study groups) เป็นวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาวิชาชีพของครูหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสำรวจในเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์ในเชิงคุณภาพผลการวิจัยแสดงว่า 1. ทั้งครูและผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในไต้หวันยอมรับว่า กลุ่มศึกษา (Study Groups) เป็นวิธีการพัฒนาวิชาชีพแบบเป็นทางการที่เหมาะสม เพราะสามารถเชื่อมโยงกับการสอนจริง และเพราะเปิดโอกาสให้ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนครู 2. เจตคติของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาวิชาชีพมีอิทธิพลอย่างสำคัญต่อการรับรู้ของครู 3. แรงจูงใจของครูมีอิทธิพลต่อความสำเร็จของโปรแกรมการพัฒนาวิชาชีพคูเปอร์ (Cooper. 2002 : 3634-A) ได้ศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำที่มีต่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนด้วยกระบวนการพัฒนาบุคลากร โดยศึกษาครูใหญ่และผู้บริหารดีเด่นในชิคาโก โดยใช้ทั้งแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ผลการวิจัยแสดงว่าภาวะผู้นำของครูใหญ่มีอิทธิพลต่อการ

พัฒนาครูและนักเรียน มีความต้องการที่จะพัฒนาวิชาชีพในด้านต่างๆ ดังนี้ กลยุทธ์ในการบริหาร
 ชั้นเรียน ทักษะในการประเมินผลนักเรียน ความรู้ในกระบวนการเปลี่ยนแปลง ทักษะที่เอื้อต่อ
 การสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
 จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศพอ สรุปได้ว่าความพึงพอใจของ
 ผู้ปกครองและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กล่าวคือ การศึกษา
 เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานและวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่
 สถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษาจะต้องรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจในการจัด
 การศึกษาให้ได้รับรู้จากประสบการณ์จริงมีการจัดบูรณาการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ
 พัฒนาการของเด็ก เพื่อมีข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของศูนย์
 พัฒนาเด็กเล็กเพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบท ศักยภาพผู้เรียนและ
 จิตวิทยาการเรียนการสอน ตามบริบทสถานศึกษาและสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน
 สังคม และตัวผู้เรียน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งถือว่าเป็นข้อมูลที่ช่วยให้ครูสามารถจัดการ
 เรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้ตามศักยภาพ
 สามารถนำไปปรับใช้กับการดำรงชีวิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

